Siebzehnter Jahrgang. Jüdische Pester Zeitung. Erscheint 3-mal wöchentlich.

יודישע פעסטער צייטונג

Nr. 128 בודאפעסט, מאנטאג 9 נאוועמבער 1885. Budapest 9. November 1885.

דיא טערקישען פארדערונגען.

ע׳ נעהמען דיא בעראטונגען דער אירא פאשען קאנפערענץ אן קאנסטאנטינאפעל נאך פרידען ערמעגלן. דעמנאך טרעפט מעהר וויסען דיא צו טונס בעריכטערשטאטטער אבער דעמולבען צו עראה לען (אן דער טירקישען וויסשטאדט בעפינדט זיך נעמליכערווייז אן קליינעם העזר פאן בעריכט ערשטאטטערן אים אללגען וויסשטאדטען אירא פאכ.) פרידיך יים דער אינע יסט דאס נעמליטליכען פאן דעם צו פערוכטען. יא אבער אנדערע אינ בעשטמטטען בעדינגען. יא דער אינע צ. ב. דיא בעהויפטונג אינשטללט, דאס צוישען דען פערטרעטערן דער מאכטע קינע אינניגע נישטאנדע קאמען קאנען. דאס דיא קאנפערענץ אן פאללע דעסטען אינפערנפטער דינונג אראנזירט ווערדען. אינר דיא לאונג דעם טירקישען וויסיראדס דעם טירקען וויכטיג ערשיינט. דאס דיא מאכטע אינוועדער דיא אינטערעסירט נעמאכט ווערדען. יעלבע אים אינעם יסטולמאדען אינאנדערגעדען דער קאנפערענץ צוסטעהען מאכטען, נעדרליך אינגן אינ נינגעפנדנט נעפונדען דעדעם פאללע צו אינעם דסטולמאנ פירדען דאס דיא קאנפערענץ וכרכסט אן דעדעם דען פירדען וכרכן. דאס דאפפ אינר בעריכטערשטאטטער פאר קאנפערענץ פון דיא טירקישען וויסיראדס פון דען פינאנצען פון דען פינאנצען פון דען פינאנצען

ראבבינערס ס. אללאך היער אין עסעסאנג נעגאנ־
מען האבע. מיטגיי־אאבען העריצלינג דאנק!

ס א ל א מ ן ש ו ו א ר ץ.

אונזער אלטערער מיטארבייטער העלר לעאפאלד פייגר עיבנעק צו דעמזעלבען צוזאמקע . . . . . 1 פל.
אים נאמען וויצער נעמאלן . . . . . 1 „
מיט דען 20 גולדען דער רעדאקציאן 53 גולדען.

דאס נייע נעזעץ־בעצוגליך דעם נעזונדהייט־ווארט.

(אריגינעל־בריף.)

§ 75 אין נעזונדהייט־בעמערקונגען, דער וויכטיגסטלך אינגן עגשטייבנען לעהרלינג אויפמערקזאמקייט צו דעם לעהרלינג אלפאבעטיש פר דען נאמען פר דעם פר־הערען נעזונדהייט־בעאמטען, דער דעם פר־הערען בעפר־בעגרדען דורך דיא פרזוכט דעם לעהרלינגס פרפאוואכט ווערדע.

§ 75 דער עגשטייבעגע לעהרלינג אזט אויך פרלאנגען דעם נעזונדהייט־בעאמטען דורך דיא נעזונדהייט־בעהערדע דעם אמטעם צוזיכערפרהרן.

§ 77 דיא נעזונדהייט־בעהערדע פרדינט אבער דיא אויך אהרעם נעבעטע אין פרהינדרונג שטרפענדען לעהרלינגע אין רעגיסטער.

אין דיזעם רעגיסטער אזט אנצוגעבען:

a) נאמען, וואהנונג אונד בשאפטיגונג דעם נעזונדהייט־בעגרדען, בייא דעם דער לעהרלינג לערנט;

b) נאמען אונד נעבורטסאהר דעם לעהרלינגס;

c) דער בעגינן דעם לעהרפר־האלטניססעס;

d) דאס אויפהרען דעם לעהרפר־האלטניססעס;

e) דער אונטרטיכט וועזענטליכע אנפאלט דעם לעהרפר־פרהרנס אונד דיא צייט וועגר פר־לעגונג.

דאס דיזעם רעגיסטער צו עגטנעהמענדע פרצייכנים, דער פרהאפטלך אין דער לעהרע שטפרענדע לעהרלינגע אזט צוייא וואכען נאך בענען דעם שולאהרעם, דעם בעזיכקשולאנ־שפקטאר צו אנצוטרטפען.

דיא נאמען דער אים לייפ דעם שולאהרעם אויפגענאמענען לעהרלינגע זינד בייא שלוסס דעם לעהרפר־האנג דעם בעזיכקשולאניספקטאר צו אנצומלדען.

§ 78 דיא נעזונדהייטבעהערדע האט דאפיר צו זארגען דאס וא מיגלעפסטענס אינמאל מאנאטלך פון דעם בעפרהנען דער לעהרלינגע פרשטאנדיגט ווערדע.

אים דיזעם נרונדע האבען דיא לייטער דער שולע מאנאטלך אבער דען שולבעזוך דער לעהרלינגע אונד אבער דיא אן דעמזעלבען בעאבאכטעטען פרהרנס פרפאוואכט ווערדע.

§ 78 דיא נעזונדהייטבעהערדע האט דען פרהרנס דער לעהרלינגע אין פרהינדרונגס־פאלע אויפצופארדערן, דאס דיזעלבע אין אנגעמעסענער פריסט אבצוטון.

§ 79 בינגען 6 מאנאטען נאך קונדמאכונג דעם נעזעצעס דאס עדער נעזונדהייטבעגינע וויגע לעהרלינגע בעזיכקשולאנ אן דאס רעגיס־טער אנצומעלדען, אונד בייא דיזעור נעלעגענהייט אויך דען אנדאלט דעם בעשטעהענען לעהרפר־פרהרנס צו פרפאוואכען.

(פרטשטעטונג פולגט.)

בריעפע דער רעדאקציאן.

ה. הר. נ. היער: דער אונטרשיעד צווישען אונזערען אונד „נעזער" שלעגי־אינען דעפשען בעשטעהט הויפטזעכ־לאך אין פאלגענדעם: נ א כ ד ר ש דאריין, דאס דיא אונזערינען עיפס מאנס דאריין, נ א כ ד ר ש זיא בייא אונס עריינגען וינד אים „נינן עפסטער זשורנאל" אדער „אריעפטעטע" צו לעזען וינד, וואהרענד „נעזע" דען פרטשען שאן פרהאר, בעפאר דיא נאך „נעזע בלאפט אב־נעשריבען האבן, אין וואסמלינגן בלאפטען צו לעזען וינד־ען. וואהן דיא דאך אבשרענגט נאר לייכט אבצריכטען קאנגען. נ א אוט פרלאך לייכט דעפשען צו בריננען, אבריגענס אוט דאס נוכט אונערע וואנט, בענונט דאך דאס סובסקרים־ענפע בלאפטעט מוט דעפשען. דיא אין נא עהרווארדענפע אלטער אריצווייזען האבען, דאנן מוס דער פרוינסנבער וואהל דאראן, דאך אין קיינ אונקאפטען צו פרדופטען, דענן וויסטען וא, מוס־ערער פרייב, וואלנ מע לענראפיש דעפשען וינד פרשיעדענע מוס־ער, וואס אונס בעפרפאפט, נא קאנשאפרען וויר מוס פרנינען, דאס וינד דאס לעוופיבלקום פיר דיא בערשענדען אפפער, דיא וויר אים אונטרפסטע אונערעם בלאפטעט בריננען, עקקונפלך צינס, אונר שאן הויפט פרצייגען וויר אין בערשענדע אונילוסקען דער אבאנעמענצאהל.

הערזן דר. נ. פ. היער: דיא אפפיציללען צייטונגס־לייסטען האט דיא פרלאוונסקאנולייא דער רעדאקציאן אונטרעם בלאפטעט נ ר א ט פרצייכנישללע. נעווייסס האט זיא האט אויך דען אונטרגן רעדאקצאנן.

ב. ה. ה. — יעדר נעמיינדע איוס פרפאסיכטעט אייגן מאטריקעלזיהרר צו וואהלן, אונד זיינ צייטנספט דער פרווואלטונגסבעהערדע (קאמיטאט אדער מאגיסטראט) אפ־צולענגן, דיא אידן — וינגן עד דיא אינגונג בעוויעגט — בעשפאפונג. דאס שפאפוס בעזאגט, דאסס דיא נעמיינדע פר אייגע אנשפאנדיגע בעפאלונג צו פרנינן האט. הערר אברהם וינגער האבבינער פון וואראשא האפאן בילליג דיא פרווינענענדע, אין וועלכעם א ל ר ע ס. וואס אויך מאטריקעלזיהרר בעזאג האט, נופשלוסס אוט.

ח. פר. נאלסעפש: דיא בערפרפאפונג פרוגע דעם הערן בראן ס. פ. דיפפט קיים עכט זיין. צו דיזעור מיינונג בערעכטפט אינז דיא אינז מיטפרהיילט אויפ־שריפט: שלר ישראל, וואלטע שקל ישראל הייסען וואהרענד דיא אנדערייטיגע אינשריפט אין דיזעור אפפיצונ נאר נוכט פרשטאנדליך אוט. אינע פראגר נאלאנטפרזיע, אינזפס נאלשטפרר, פרקריפט וואלטע עגס, שפללטע מינפען אוים צינן זיר 50 קר. וואללטע דיא אין דיפרשטפהנדע נוכט אויך אינע נאכהמונג זיין?

אויבר דען נאנג דער פראקטיטען אינטערייונג קענגנים צו פרשאפפען.

§ 79 בינגען 6 מאנאטען נאך קונדמאכונג דעם נעזעצעס דאס עדער נעזונדהייטבעגינע וויגע לעהרלינגע בעזיכקשולאנ אן דאס רעגיס־טער אנצומעלדען, אונד בייא דיזעור נעלעגענהייט אויך דען אנדאלט דעם בעשטעהענען לעהרפר־פרהרנס צו פרפאוואכען.

בריעפקאסטן.

ה. הר. נ. היער: דער אונטרשיעד צווישען אונזערען אונד „נעזער" שלעגי־אינען דעפשען בעשטעהט האפטזעכ־לאך אין דיזעם: דאס דיא אונזערינען עיפס מאנס דאריין, נ א כ ד ר ש זיא בייא אונס עריינגען וינד אים „נינן עפסטער זשורנאל" אדער „אריעפטעטע" צו לעזען וינד, וואהרענד „נעזע" דען פרטשען שאן פרהאר, בעפאר דיא נאך „נעזע בלאפט אב־נעשריבען האבן, אין וואסמלינגן בלאפטען צו לעזען נעשריבען האבן, אין וואסמלינגן בלאפטען צו לעזען וינד־ען. וואהן דיא דאך אבשרענגט נאר לייכט אבצריכטען קאנגען. נ א אוט פרלאך לייכט דעפשען צו בריננען, אבריגענס אוט דאס נוכט אונערע וואנט, בענונט דאך דאס סובסקרים־ענפע בלאפטעט מוט דעפשען. דיא אין נא עהרווארדענפע אלטער אריצווייזען האבען, דאנן מוס דער פרוינסנבער וואהל דאראן, דאך אין קיינ אונקאפטען צו פרדופטען, דענן וויסטען וא, מוס־ערער פרייב, וואלנ מע לענראפיש דעפשען וינד פרשיעדענע מוס־ער, וואס אונס בעפרפאפט, נא קאנשאפרען וויר מוס פרנינען, דאס וינד דאס לעוופיבלקום פיר דיא בערשענדען אפפער, דיא וויר אים אונטרפסטע אונערעם בלאפטעט בריננען, עקקונפלך צינס, אונר שאן הויפט פרצייגען וויר אין בערשענדע אונילוסקען דער אבאנעמענצאהל.

הערזן דר. נ. פ. היער: דיא אפפיציללען צייטונגס־לייסטען האט דיא פרלאוונסקאנולייא דער רעדאקציאן אונטרעם בלאפטעט נ ר א ט פרצייכנישללע. נעווייסס האט זיא האט אויך דען אונטרגן רעדאקצאנן.

ב. ה. ה. — יעדר נעמיינדע איוס פרפאסיכטעט אייגן מאטריקעלזיהרר צו וואהלן, אונד זיינ צייטנספט דער פרווואלטונגסבעהערדע (קאמיטאט אדער מאגיסטראט) אפ־צולענגן, דיא אידן — וינגן עד דיא אינגונג בעוויעגט — בעשפאפונג. דאס שפאפוס בעזאגט, דאסס דיא נעמיינדע פר אייגע אנשפאנדיגע בעפאלונג צו פרנינן האט. הערר אברהם וינגער האבבינער פון וואראשא האפאן בילליג דיא פרווינענענדע, אין וועלכעם א ל ר ע ס. וואס אויך מאטריקעלזיהרר בעזאג האט, נופשלוסס אוט.

ח. פר. נאלסעפש: דיא בערפרפאפונג פרוגע דעם הערן בראן ס. פ. דיפפט קיים עכט זיין. צו דיזעור מיינונג בערעכטפט אינז דיא אינז מיטפרהיילט אויפ־שריפט: שלר ישראל, וואלטע שקל ישראל הייסען וואהרענד דיא אנדערייטיגע אינשריפט אין דיזעור אפפיצונ נאר נוכט פרשטאנדליך אוט. אינע פראגר נאלאנטפרזיע, אינזפס נאלשטפרר, פרקריפט וואלטע עגס, שפללטע מינפען אוים צינן זיר 50 קר. וואללטע דיא אין דיפרשטפהנדע נוכט אויך אינע נאכהמונג זיין?

וויר ערזוכען אונזערע נעפרטשטען פרענומעראנ־טען אונד פרוינדע וויר מוס אוטרען צייטרפרנדע דירעקטע אן אונזערע רעדאקציאן צו וענדען.

אונד בישטען וויר דיא אדרעסען דייזלר דיא פאלגנדע אנצוגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

האבשטראסע נומער 1. בודאפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

☞ נייא אינשריפטען פרענומעראנשטען ערהאל־טען דיא ערצאהלונג „ל ע א ה" אונד „ב ו ה ט ע פ ר ו מ ע ט", אונד דיא ביזהער ערשינענען פאהטשטונגען דעם נ ו ו ע ן נ ע ו ע ר ב ע־נ ע ו ע ט ן אונד דער „ונערע אונזערער ציט" ד ר א מ ו ס צוגעזונדעט.

נעשעפטסבעריכט.

עפסטער־ציג.

עפרידיג־נעשעפס. וויצען וואר נעפסטרן מעסט צו מאיסטע עבראכט. דיא קוילוסס וואר שוואך, 20000 מפרצ. וואדרען פרקוופט. —

וויצען, (נייא) טהיס: 600 מעסט׳, 78 קילא —8. נוידר. 100 מעסטרעגוס 77,5 קילא —8. גולדען. — 100 מעסט־צענטנער 77. קילא. 7.85 גולדען. — — — 600 מעסט־צענטנער 78. קילאגראם —8. גולדען — עפסטר־בארען 100 מעסטרצ 80,5 קילא 8,05 גולדען. — 500 מטרצ׳ק 78,5 קילא 7.90 גול. 100 מטרצ׳ 78 קילא 7.85 גול. בא ש ש ק א ץ 1800 מעסטרצ. 75. קילא 7.70 גולד. מעסטרצענטנער 100 מעסטרצענטנער 77. קילא 7.60 גולד. — (אללעס פר 3 מאנאטע).

קארן 6,20—6,30 גולד.

נערסטע 5.40—7.20 גולד.

האפער. 6,25—6,45 גול. פר מאסס.

שרמניע־נעשעפס. וויצען וואר נעפסטען מעסט צו פרייזען פר 100 קילא 8.20—8.22 גולד. האפער פר פרייזאהר 6.86—6.88 גול. קוקורוץ פר פר מאיניי 1886, 57—5.58 גולד.

פ ע ס ט ע ר ש ר א נ ס פ ו ר ט - מ א ר ק פ. בייא דעם אם 5טען ד. מ. היער אין פעסט אנגעהאלטע נען וואנסמארקפט וואהרענד 2742 שטיק נאך. אונד 483 קלינ־פיהה צו מארקפט נעבראכט. היפראן וואהרען פר־קויפט: 49 שטיק ש ט ו ר ע ק, פר שטיק פאן 70 בין 150 גולדען. — 1584 אקסען דאס אאר פאן 220—340 גול. 720 קוהען, דאס אאר פאן 110—160 גול. 247 פעלב־קוהע דאס שטיק פאן 100—170 גול. 96 שטיק בייפעהל, דאס פאר פאן 110—220 גול. 483 שטיק קעלבער דאס שטיק פאן 8—28 גול. — — שטיק אחאק דאס פאר פאן —. גול. פריייז פר 100 קילא: אקסען־פלייש 47—55 גולדען, קוה־פלייש —42.—45 גולד. פאלב־פלייש 62—64 גולד. אונד בייפעל־פלייש 38.—40 גולד.

לאטפאצייטונג פאס 4טען נאוועמבער 1885.

בריין 74 80 56 5 63

פרפיסענבער אוו. פרפאנטוואלטליבער רעדאקטאר: מ. סאבאלטסי.

קורץ־טאבעללע פאס 5. נאוועמבער.

	fl.	kr.
אנגארישע פאלרזיקעפע צו 5 פרענצען	98	30
דעסגר „ „ 4 „	—	—
אפפערייכישע „ „ „	109	—
אנגארישע פאפיר־קרוין	90	45
אנגארישע נייע־פרענצפאפיר־קרוין	103	25
פרענצפיר פאפיר	102	—
דוקאטען־נייע	101	—
נאפוליפר	101	50
פאפיר־רובל	107	50
קרייפאפיר אוף פאפיר־גיט	102	—
אנגאר. אינטערעסען־פאפיר־קרוין	149	—
„ „ „ פאפיר־פרענצ	97	75
„ „ „ פאפיר־פרענצ	—	—
„ „ „ פאפיר־פרענצ	95	—
„ „ „ פאפיר־פרענצ	—	—
אפפערייכ. פאפיר־פרענצ	182	50
אנגאר. פאפיר־פרענצ	99	75
„ „ „ פאפיר־פרענצ	97	80
„ „ „ פאפיר־פרענצ	99	20

גאלד־קורס.

הולנד. אידיא	100	—
הולנדר	5	91
אפפערייכישע „ 8 גולד. (פאפיר־פרענצ)	9	96
פרייסישע „ „ „	61	65
פרייסישע „ „ „	12	32
פרייסישע אונציאל	10	25
רוסישע פאפיר־רובל	1	23

לאנד.

	fl.	kr.
פרענצפיר פאפיר פאפיר. 5.4 פרענצפיר פאפיר פאפיר. 1854	126	50
„ „ „ „ „ 1860	140	25
„ „ „ „ „	140	25
„ „ „ „ „ 1864	171	50
„ „ „ „ „	170	—
אנגארישע פרענצפיר־נאטע צו 100 גולדען	118	75
פרייסישע „ „ „	121	25
פאפיר־רובל־נאטע	43	—
פרייסישע „	18	—
קראקויפר „	176	25
קראקויפר „	39	25
אנגארישע „	114	—
פרייסישע „	19	—
קראקויפר „	18	—
פרייסישע „ 20	18	—
אנגארי „ 40	41	50
פאלצי „ 40	37	75
פרייסישע „ 10	17	50
פאלצי „ 20	5	50
פאלציגיער „ 10	22	—
פרייסישע „ 40	49	75
פרייסישע „ 20	24	—
פרייסישע „ 100	132	50
פרייסישע „ 50	68	50
פרייסישע „ 20	28	—
פרייסישע „ 20	38	75
פרייסישע „	123	75
פרייסישע פרענצפיר־נאטע	31	—
פרייסישע פרענצפיר־נאטע	8	80
פרייסישע „	14	15

הערשה־אנציעיגע.

	fl.	kr.
אנגארישע פאלרזיקעפע צו 5 פרענצען	98	30
דעסגר „ „ 4 „	—	—
אפפערייכישע „ „ „	109	—
אנגארישע פאפיר־קרוין	90	45
אנגארישע נייע־פרענצפאפיר־קרוין	103	25
פרענצפיר פאפיר	102	—
דוקאטען־נייע	101	—
נאפוליפר	101	50
פאפיר־רובל	107	50
קראקויפר אוף פאפיר־גיט	102	—
אנגאר. אינטערעסען־פאפיר־קרוין	149	—
„ „ „ פאפיר־פרענצ	97	75
„ „ „ פאפיר־פרענצ	—	—
„ „ „ פאפיר־פרענצ	95	—
„ „ „ פאפיר־פרענצ	—	—
אפפערייכ. פאפיר־פרענצ	182	50
אנגאר. פאפיר־פרענצ	99	75
„ „ „ פאפיר־פרענצ	97	80
„ „ „ פאפיר־פרענצ	99	20

פרוכט- אונד מעהלפרייז-טאבעללע.

פרוכט	קוילאשטע פר 100 קילא.	פרייז פר 100 קילא.
קארן (ארם)	70—72	6.25—6.45
נערסטע זומערי	60	5.40—5.85
מאיץ	62	7.50—9.—
האפער	41	6.25—6.60
קוקורוץ באנאט. אלט	75	5.55—5.60
דעסטע אנדערע „	73	5.55—5.60
הירזע	—	—

וויצען	פר 100 קילא	8.22	—.—
„	„ פרייזאהר		—.—
קוקורוץ	„ מאיניי 1886	5.58	—.—
נערסטע	„		—.—
האפער	„ פרייזאהר	6.88	—.—
העדסע	„		—.—
רעפס	„ אינסגס.		—.—

זאק מעהל	fl.	kr.
נומסער	0	16 60
דער זאק	„ 1	16 —
צו 100	„ 2	15 40
קילאגראמס	„ 3	14 60
מיט זאק	„ 4	13 60
פרייז באהן	„ 5	12 50
	„ 6	11 70
	„ 7	10 80
	„ 8	10 30
	„ 8½	8 40
שפיריטוס אלטע מעסטאדע פרעסהעפע	27	75
„ נייע „	26	—

וויצען	קוילאשטע פר 100 קילא.	פרייז פר 100 קילא.
נאדאנגארישער	75	—.— —.—
„	„	7.15—7.20
„	„	7.25—7.30
„	„	7.35—7.40
„	„	7.45—7.50
„	„	7.55—7.60
„	„	7.65—7.70
מעסטער־באדען	75	—.— —.—
„	„	7.45—7.55
„	„	7.50—7.60
„	„	7.60—7.70
„	„	7.70—7.80
„	„	7.75—7.85
„	„	7.85—7.95
וויינענווייצער	75	—.— —.—
„	„	7.55—7.65
„	„	7.60—7.70
„	„	7.70—7.80
„	„	7.80—7.95
„	„	7.85—7.95
„	„	7.95—8.05
טהיס	75	—.— —.—
„	„	7.55—7.65
„	„	7.60—7.70
„	„	7.70—7.80
„	„	7.80—7.90
„	„	7.85—7.95
„	„	7.95—8.05

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Márkus, Andrássystrasse Nr. 12.

דיא זינדען אונזערע ציים.

(נאוויללע.)

(פֿון אַרשעפצונג.)

עיסט אים שאַטע משטעראַכטשטונדע קאָם דער שלימער איבער זיין עיראַשטעפּם דעריק. דאָך אַלס דיא מענטשען אונד זיין וועקסט, אַלס עי איזנשישטענדען אונד זיינעם שאַפּער פֿיר דאָס נייע לעבּען נעדאַנקט. אַסט עי אידען אים קראַפֿט אונד עיגענונג אונטערשטעלטעם האַשטע; אַלס עי דאָנן בייא אַללעם ואַנטשישין אין דער פֿיינסטן רוהע דורך דען בעשטיגעשטן נאַטשען אינשן אינגן נאָכּ נעשראַנ — דא מראַם עי נעשאַפֿטם צו זיינער שוויינעראַבּשער, דיא אינדאָ באַנגע עגשטענגן נעווען, אים מיט אידר דיא נאַטשטיגערי, נען מאַסיגערן צו בעשפּיגענען.

דיא קאַמען אינבי־אַיין ליבשאַצען צו פֿער־אנישאַלטען, וויא אַללעם פֿערקויפֿט ווערדען זאָללען, וואַס דיא ניכט מישטאַטען וואַללטען — אונד דאָס וואַר יא פֿאַסט אַללעם — צוגלייך אוי אינזען פֿערקויפֿט צוים פֿערקויפֿט דעם הויזעם צו ווינען.

שטיינאַרדט בראַכט דיא אנציג אין דאָס „קריי־בלאַטט" דער אינצוגען דאַרשטענן ציישונג, ליעם דען אוסי־רופֿער קאַמטען אונד בעשטאַך דיך מיט זענאַללען, באַלד גינג דיא ליבשאַצונג אָפֿ דיך, דאָך צוזאַר מיסטעם דער אַלטען דאַכטונג וואַם עי מישטאַטען וואַללטע, עם וואַר אין שווערער קאַפּיף, דענן אין נעגענששאַנד וואַר אידם נלייך מהויער וויא דער אנדערע. ערדריך אבער מיסטע עי דיך דאָך עשטשיידען, אונד דא וואַר עם אידם אַלס אָב עי מיט וויגער נאַנצען פֿרינאַנציעלם בדרנע ער דיא אללמאַכט אינד נראַסע נאַטשען עדקעגנט; דאָנן בלייבט עי אוי בודאַפּעסט. דאָם צו ווינען פֿיסען אי־סענגד־ייטצט לויגט, אונד דעניכט אן דיא מענטשן, דיא אין דיעוים היוער־מערע טהילם אין קומפער, קראַנקהיט אונד זאָרנע אוי אידרעם אַנער קינע רוהע פֿינדען דאָנן; טהיילם אוי דיא פֿראַללען, דיא אים טא נוואַכען בים ווינע זיך דעם לעבּענם פֿיהרן. דאָנן וועדט עי דיא לעקי־טריש בעליבטעטע אישטשללונג, אונד פֿראַנ־זיך: „וועלבּעם איט וואַל דאָם ערציהל, וועלבּעם דיא גוטמער מערקוויערדיגע ערפֿינדע מיינש־היט עריבען וויזד" — אוועי ר י ש וויעדער, דער פֿאַן נאַטט בעגנאדיגט נראַסטע דער עטצט לעבּענדיגן אינגאַרישען דיכטער האט וועמאַל זיך אלם פֿראַטגער פֿראַאַסט (דער ניכט אן וויי־זען שריבט) עריוויזן. „פֿלוידעריי" נאַנגטע עי וינע פֿאַללונג. עי ערצאַללטע דען ציהאַריגן וויא מאַן עריכטע מאַבּע, וויא וויגע דאַני נעדאַכּט, מאַן מים נוי מאַלנע דאַני אנגאַארין האַבּען פֿאַנאַוע בעזוטצען אונד בעריסטערט זין פֿי דען שטאַפֿ. אן דיא לעזער אדער האַרע, דאַרף מאַן ניכט דענקען, וואַרעלזוי אן דען נעגענשאַנד, וויא מאַר אבער דיימע פֿרנדע, וויי טן וועלבּסט ניכט, — קיש וואַרדע מיט איגם וואַרזען בייפֿאַללם, שטורם אבערשטטע אונד אן דער שטאַדט וויא אין פֿרסט — אין דיבטער־פֿרסט — נעפֿיערט. — וויא מאַג עם מיט דער בעשילדרונג אויסזוקען, דאם דיא וועדען זיך ניכט מאַרטיר־זירן וואַללען.

(אן דעם ל י ב ע ב ע א נ ג־ נ ם ם ע דעם נ־פֿאַללן נ י ק א ל י י ן פֿ־פֿאַנין ע ם ט ע ר ה א ז י אין ט א ט ם ם דאם זיך פֿאַר־ווי־פֿאַלטטע נעמיינדע וואַלבּסט בעשטי־לונג. דער עללע פֿערשטאַבּענע האט וויינ וואַללי־פֿאַטטשיטש בייא וויגם לעבּען שטעטם א ל ל ץ מענשען נענענאַבּער וואַללען לאַסטען, אויב זא וואַללען נאך וויגער לעצטשיללינען פֿרפֿינונג אויך אללע לאַפֿפֿסאַנען אן דען צוואַללטאַנינען צוקונפֿט־ן וועשערפֿאַסטענען דרייסטעוויגער נילדען טהיל דאַבּען.

(אן ב ם ט ש ע ב ר י ט ע נ.)

אויס דעם פֿילען וופֿפֿ דעם אנטשטעטשמם „אַסטען אנדערבאַרע בלטשען וועפֿאַר: אן מ י נ ב ע נ נ ר א ט ט ן (מאַסטען, האט אין קיפֿ־מאַנן אין שרוד אוגנשטעקבם, מים דער אוֹפֿ־שרפֿט: „בייסטליבע וואַללי־אונד בויטאַללי־וואַרען האַנדרונג: דיא דאַכּדרע אַרדונבט אן. דאַסם האַם שלאַ בייא ואַסטיער שטראַפֿע צו עגסטער, נען וי״א. — אן ב ר ע ם ל י י א וואַללען דיא שוי־מאַבּערמ־סטער דאם אלטע נעווענטן „וועדער אינ־ער זיא אללמאַכט אינד נראַסע נאַטשען עדקעגנט; דאָנן בלייבט עי אוי בודאַפּעסט. דאם צו ווינען פֿיסען אי־סענגד־ייטצט לויגט, אונד דעניכט אן דיא מענטשן, דיא אין דיעוים היוער־מערע טהילם אין קומפער, קראַנקהיט אונד זאָרנע אוי אידרעם אַנער קינע רוהע פֿינדען דאָנן; טהיילם אוי דיא פֿראַללען, דיא אים טא נוואַכען בים ווינע זיך דעם לעבּענם פֿיהרן. דאָנן וועדט עי דיא לעקי־טריש בעליבטעטע אישטשללונג, אונד פֿראַנ־זיך: „וועלבּעם איט וואַל דאם ערציהל, וועלבּעם דיא גוטמער מערקוויערדיגע ערפֿינדע מיינש־היט עריבען וויזד" — אוועי ר י ש וויעדער, דער פֿאַן נאַטט בעגנאדיגט נראַסטע דער עטצט לעבּענדיגן אינגאַרישען דיכטער האט וועמאַל זיך אלם פֿראַטגער פֿראַאַסט (דער ניכט אן וויי־זען שריבט) עריוויזן. „פֿלוידעריי" נאַנגטע עי וינע פֿאַללונג. עי ערצאַללטע דען ציהאַריגן וויא מאַן עריכטע מאַבּע, וויא וויגע דאַני נעדאַכּט, מאַן מים נוי מאַלנע דאַני אנגאַארין האַבּען פֿאַנאַוע בעזוטצען אונד בעריסטערט זין פֿי דען שטאַפֿ. אן דיא לעזער אדער האַרע, דאַרף מאַן ניכט דענקען, וואַרעלזוי אן דען נעגענשאַנד, וויא מאַר אבער דיימע פֿרנדע, וויי טן וועלבּסט ניכט, — קיש וואַרדע מיט איגם וואַרזען בייפֿאַללם, שטורם אבערשטטע אונד אן דער שטאַדט וויא אין פֿרסט — אין דיבטער־פֿרסט — נעפֿיערט. — וויא מאַג עם מיט דער בעשילדרונג אויסזוקען, דאם דיא וועדען זיך ניכט מאַרטיר־זירן וואַללען.

(אן דעם ל י ב ע ב ע א נ ג־ נ ם ם ע דעם נ־פֿאַללן נ י ק א ל י י ן פֿ־פֿאַנין ע ם ט ע ר ה א ז י אין ט א ט ם ם דאם זיך פֿאַר־ווי־פֿאַלטטע נעמיינדע וואַלבּסט בעשטי־לונג. דער עללע פֿערשטאַבּענע האט וויינ וואַללי־פֿאַטטשיטש בייא וויגם לעבּען שטעטם א ל ל ץ מענשען נענענאַבּער וואַללען לאַסטען, אויב זא וואַללען נאך וויגער לעצטשיללינען פֿרפֿינונג אויך אללע לאַפֿפֿסאַנען אן דען צוואַללטאַנינען צוקונפֿט־ן וועשערפֿאַסטענען דרייסטעוויגער נילדען טהיל דאַבּען.

(אן ב ם ט ש ע ב ר י ט ע נ.)

אויס דעם פֿילען וופֿפֿ דעם אנטשטעטשמם „אַסטען אנדערבאַרע בלטשען וועפֿאַר: אן מ י נ ב ע נ נ ר א ט ט ן (מאַסטען, האט אין קיפֿ־מאַנן אין שרוד אוגנשטעקבם, מים דער אוֹפֿ־שרפֿט: „בייסטליבע וואַלי־אונד בויטאַללי־וואַרען האַנדרונג: דיא דאַכּדרע אַרדונבט אן. דאַסם האַם שלאַ בייא ואַסטיער שטראַפֿע צו עגסטער, נען וי״א. — אן ב ר ע ם ל י י א וואַללען דיא שוי־מאַבּערמ־סטער דאם אלטע נעווענטן „וועדער אינ־

מיסטע. אונד זין נאַנגע פֿיהרע לעבּען פֿרדינונג וואַללען, עם וויא איהם אַסט וויא אן דעם טאַנג. יא ער זיין ליבעסטע פֿרלאַר, וויא זין שוויערדע וויי־ב דען לעטצע שען וויפֿעציר אויפֿיינבט; אלם אַב דער טאַנ דער ליבשאַ־ציאן דאם בעגראַבנים וואַרי. אבער ער האַסטע יא אויך דאם עשראַנען, אונד נאך טאַנע נליקליבע שטונדע פֿר לעבּען, וואַם עי דאַללם נישטער נעלויבם שטונדע פֿר.

פֿר נינג אן דאם נעשאַפֿט. וויינ אוינ האַנד הויפֿט ציישטערונ אויגן בליישטפֿט, דיא אנדערע אין בלאַסט פֿאַפּיר, פֿר וואַללטם אויפֿשיבען; וואַם פֿר דעם דישמא־שאַ אויבערנאַבּם וואַרי. אבער פֿר האַסטע יא אויך דאם עשראַנען, אונד נאך טאַנע נליקליבע שטונדע פֿר לעבּען, וואַם עי דאַללם נישטער נעלויבם שטונדע פֿר.

פֿר נינג אן דאם נעשאַפֿט. וויינ אוינ האַנד הויפֿט ציישטערונ אויגן בליישטפֿט, דיא אנדערע אין בלאַסט פֿאַפּיר, פֿר וואַללטם אויפֿשיבען; וואַם פֿר דעם דישמא־שאַ אויבערנאַבּם וואַרי. אבער פֿר האַסטע יא אויך דאם עשראַנען, אונד נאך טאַנע נליקליבע שטונדע פֿר לעבּען, וואַם עי דאַללם נישטער נעלויבם שטונדע פֿר.

יא קאַמען אינבי־אַיין ליבשאַצען צו פֿער־אנישאַלטען, וויא אַללעם פֿערקויפֿט ווערדען זאָללען, וואַם דיא ניכט מישטאַטען וואַללטען — אונד דאם וואַר יא פֿאַסט אַללעם — צוגלייך אוי אינזען פֿרפֿישטעלט צוים פֿערקויפֿט דעם הויזעם צו ווינען.

שטיינאַרדט בראַכט דיא אנציג אין דאם „קריי־בלאַטט" דער אינצוגען דאַרשטענן ציישונג, ליעם דען אוסי־רופֿער קאַמטען אונד בעשטאַך דיך מיט זענאַללען, באַלד גינג דיא ליבשאַצונג אָפֿ דיך, דאָך צוזאַר מיסטעם דער אַלטען דאַכטונג וואַם עי מישטאַטען וואַללטע, עם וואַר אין שווערער קאַפּיף, דענן אין נעגענשאַנד וואַר אידם נלייך מהויער וויא דער אנדערע. ערדריך אבער מיסטע עי דיך דאָך עשטשיידען, אונד דא וואַר עם אידם אַלס אָב עי מיט וויגער נאַנגען פֿרינאַנציעלם בדרנע ער

ז י י ט ע, זאַללטעם ערקלאַרט אין דעמ־ט אַפֿפֿענט־לידְ אם אינטערעסטע דער וואַהרהיט מ י ט נ ע ם א מ ט ם א י י ד ע, אין ערוועב דיא צוי־טונגסרעדאַקציאנען מיינע ערקלארונג אבצודרוק־קען.— וועגן דאַטאַר וויגשע בייא וויעם אמטס־אידע עשיאַס ערקלארט, זא דאַרף מאַן נישט דאַרויף נערמטען: דאם איט אין נאַנין אנדערער אמטסאַיד אלם דער דאַללונגם אדער שטאַקקרם.

* (א ר ע ר ש ט א ק ק ע ר.) עם איט אידם צויאר נעלעגנען מיט שוירעי טיהל אין ב י ל ל ע ג ע ד מ־ט א י י נ ע ר שטמטע מאַריטאט נעיאַללט צו ווערדען; אבער בעי־ל י ן וואַללטע ניכטם פֿאַן אידם וועסטען; א זעלבסט ז י ע נ ע ן זין פֿרוויערער וואַהרהיט־לוים אידן פֿאַללט. נאך שלימער נעהט עם אידם מים ווינען ערדענבאַלידינגם־לאַנען, דיא הויפֿ־רישטשע ציישטרפֿט „אייפֿענשפֿענער" האט אידן אין אינער אידער נומערן ווידר דאַרט מישטע־נאַמטען, אן דען „מאַדרינען צערנענבאַמען", אן וועלבּען דאם פֿאַלשטיאַרען נאר שטאַקקרם פֿערנכבּענהיים מאניר בעהאנדעלט איט. — שטאַקקער רינבטע דיא לללאַנ ווענען ערהענבעללי־רינגע איך, דער רדאַכטאַר פֿערשטרינבט זיך דאַמיט, דאַסם ער שאן אים ציטטען גבאַטע הע־רינגאנט, דאם ניכט שטאַקקער, וואַרדען דער שטאַאַטמאַניאַלט נעמיינ וויא, וויל דיעוער אפֿ־פֿענטריך אים ניכטמאַנאַלע אינגשפֿאַבען: „דאם זיך אין נאַנין ר י י ט ש ל אַנ־ד ק י י ן שטאַטם אַנ י י אַ ל ט פֿ י נ ד ען ו י ע ר ד ע, ד ער שטאַקקער ע ר ע נ ען מ י י נאַ י י ד אַ נ צ י ן ל אַ נ ען ו י א נ ען ד י ר פֿ ט ע." דער רדאַכטאַר יאַרדע פֿיי־נעשפֿאַבען.

* (אַ נ נ א ר י ש ע י י ד י ש ע ד י ב ט ע ר.) אים פֿרי־אינג וינער בייטליטש צו נראַס־באַנישא. האט אינער אינוערער נלייבענסנענאַס־מען, יאַנע ר י ש. הער אין דער פֿעטאַפֿנעוללל־שאַפֿט האט דער אנרעץ, עראַסט ט ע ן ע י אינ פֿאַללונג נראַבּטען. מערקווירדיג האט זיך דאַבּא־דאם פֿיהרוויטיג מאַלנען דער בירמען מאַנגער נע־אַפֿפֿענבאַרט: „אַדרעזר מעזוי אלם אינער דער טרעפֿפֿליבסטען שרישטשללער בעראַנגט אוים, האט עי דיעמאַר א י י ן ג ע ד י ב ט פֿאַרטיגען לאַסטען, וועלבּעם אינע „אַדרע פֿערלע אינגאַרישער דיכטונג אוים, אונד פֿאַן דעם פֿובלימם מיט בי־פֿאַלל אונד בעניסטערונג אי־פֿנגאַמטען „אַדרע. אינג נאַבּט אי־פֿ: „עם שיאַבענבעניג" „אי־ער טשעל. דער פֿרפֿאַסטער „אַנדרעלם אין אינער שאַנגן שטללען נאַבּט אַללי־אַללען וועלבּען שטאַטם־טשרייבער אוים אַנ־ווענדען נעווענגן, אים מיט אידר דיא נאַטטיגערי־נען מאַסיגערן צו בעשפּיגענ.

יא קאַמען אינבי־אַיין ליבשאַצען צו פֿער־אנישאַלטען, וויא אַללעם פֿערקויפֿט ווערדען זאָללען, וואַם דיא ניכט מישטאַטען וואַללטען — אונד דאם וואַר יא פֿאַסט אַללעם — צוגלייך אוי אינזען פֿרפֿישטעלט צוים פֿערקויפֿט דעם הויזעם צו ווינען.

שטיינאַרדט בראַכט דיא אנציג אין דאם „קריי־בלאַטט" דער אינצוגען דאַרשטענן ציישונג, ליעם דען אוסי־רופֿער קאַמטען אונד בעשטאַך דיך מיט זענאַללען, באַלד גינג דיא ליבשאַצונג אָפֿ דיך, דאָך צוזאַר מיסטעם דער אַלטען דאַכטונג וואַם עי מישטאַטען וואַללטע, עם וואַר אין שווערער קאַפּיף, דענן אין נעגענשאַנד וואַר אידם נלייך מהויער וויא דער אנדערע. ערדריך אבער מיסטע עי דיך דאָך עשטשיידען, אונד דא וואַר עם אידם אַלס אָב עי מיט וויגער נאַנגען פֿרינאַנציעלם בדרנע ער

אַר, דאם וואַר אין עשטשיידע אין דער אַסטיל־ע וויי אונ דעקלעטען צוישע. אלם קיד האַסטע עי וויי אן דעמזעל־בען אידרבנען צוישע. אונד אויך אינגען פֿיהרן שטאַנען נע־לעגט: אַען וויגער האַטע האַסטע וויי דער קאַבּא אַפֿ אינען דער שאַנע, האַטען אַפֿפֿל תראַם נאַהאַם, דיא מישטע — דא שייעע מישטע! — אין ריית אונד נליוער נאַראַנעט האַסטע. אונד אלם עי תיער נעראַדען אים מיט דעם פֿאַסטעם, נאַכדעם דיעוער אלם אונד לע־בענסנשטקע, וויא אלטע בעקאַנטע, אונד שיענען צו זאַנען: „אייך מיך וויללסט דוא אי־סענבען?" אדער „ינען דוא אינו שען פֿערלאַסטען מיסטע, וואַרום וויעסטע דיא אינו אי־סאַיאַנטען, דיא וויי אייט אי־ן אונ אונדערע יא נעווענאַנט וועד . . ." ער אינבעווענאַנד עם אונד האַטע ניכט אוי־ך אוידע שטיסטען. ער בעמאַנן. פֿאַן וויינע בעטטע וואַללטע עי זיך דוינאַנען נעפֿיינע. צו וויינם נאַטטע נעטפֿאַבען, זיך אן טייטען נעווינע — אוי־ך מאַנע טרוֹאַנען נעווינע.

דאם האַר אינטשטיינטע, בייטע בעטט מיט דען קאַטטענגען בעטטען אוסטאַנט דאַטטע אוי־ן — „אוי־ך וואַללי־ך מיט אוידען מאַדרינען לאַללטען מאַטאַטטען אונד אוינענען שטיינגדרען מיטטוטטע, מיינע אלטען נוידרי־ך מיטטען וויי־ך נוי וויטע אין אוי־ך."

וויין עיטטער בלוקק מיטל אוי־ך דען נוטטראַנטען;

איס דער אינאיישען דעלעגאציאן.

דער האבען אין אינעם פרידען אי־טיקעל דיא אינטערפעלאציאנען מיטגעטהיילט. דיא אין מערידען דעלעגירטען אן דיא געזינאמען מינעטער גשטעללט וואָרדען זינד. אינעם דיעזער פּאגען זינד נעכ דישלך בעאנווארטעט וואָרדען, פּאר־גענסטאנד דאס מאכט פּאלק אלם בעריכט. עישטאטער דעם הערעפאיישטסטם פּאלגעדען בעריכט פּאר־גלעגט, אוים דעם דער דיא אנטווארטען דעם נעמיגאמען מיטגעטיילט דעם אים פּרעזי־דענטען לעיגען:

„דיא נייעסטען עראיגנישע אין אסטיימע־לינן האבען אין איהר דעם אישטיגם מיט זיכען פּאר־גען, דיא איך דעם הערדן מיטגעטהיילט דעם איסערן אין זינען אנטווארטען אינע געווענט פּאר־קלאר־טיגט איפּלעגט. פּאללקאמענע איפּלאיטיגע איבער דיא אבטיילען דער איסערען פּאלישע מאנ־טע דער הערפאיישטם דעמנאך גיבט עריא־־טען אינד אוים דאהער איך גיבט אין דער לאנד איבער דיא איסערע פּאלישע אין גירילאלטעם אי־טהיל צו פּאללען, אבעריאר דיא בוהפּעריגע טהא־טיגקייט דעם הערדן מיטגעטעהט אן זינעם נעטען זיללען, זינעם פּרעסיאנד זינער עגעריגע גיבט צוייפּעלן לאסט. טראנדעם דיא עריללע רונג צור מענגטם גענאמטען, דאסם דאס גטע פּערפאלטנים נו הוסלאנד, דעסטען אי־פּעבטער־־ האלטונג אן אנווערעם אינענגן אינטערגסטע אינ־ זער אללער זיאוים אוים, אי־ם אללגעמיינען אינטער־ נאציאלען פּרי־טיפּלען אנגענומען אינ דיא נרונד־ לאגע אינערער אי־טערען פּאלישן דער עגנע פּי־־ליטישאפּטבניר מ־ט דיטשלאנד אוים, יוללבער זיש זינעם בעטטאנדע קינגללי־א פּראנדענינג ערפּאהרען האט. אבער דיא אי־ענאי־שען ערא־־ נטסט האט דער הערר מיניסטער גענואנט, דאסם דיא בעטטרעבונגען אי־ם הי־טטשלוננ דעם טטא־ טטי־קיא נערבעטט זינן, דער אי־טטפּ־ם האט צו אינער אינינערדונג מיינען אנלאסם. זיינן דינוג בעטטרעבונגען אי־ם פּי־־ליבם זינוג, אהנע אינ־ בעפּינטען אינינרי־פּ אי־ענער אינער מאכט אי־טפּי־ פּוהרן זינד. זיא דעם אבער אימער זיא. מיטטע דיא נגטטאי־טע רעפּטפּאדנונג אי־ם נגוטפּטפּלוננם זינען נוכט פּאר פּינגען בעפּאדענ זיערן, זיעלבע דיא פּעי־טי־אונג בוהדר נאפּבענ־ האבען (סעי־בינן. אינער דיא פּאם מיניסטעי־אים דעם אי־טערן נגליי־טפּטען, דאמטעי־ללללן פּרא־ גען, טפּעצעליל אבער דען צאללפּעי־טא־ מ־ט דער מי־רניא, אוים דיא אי־ם זינפּם עי־טהי־לל יא־־ רען, דאסם אללע טיי־יי־נ־ינ־טען בעטיי־טינ זיינן.

פּרי־טיי־דענע נייא־נרוי־טען.

זי־ראם דפּי־צי־ט דער אי־י־ם, טי־ט פּל־ל־נ־ן) דיא אינגאפּיזען בין צום נאי־טען נאי־ונטבער בעטי־נען פּאסם נאנטע דרי־יא מילי־א נגן. דיא אי־נאבען אם 30 טי־ונער גילדען יינג־ נער. דא אבער אינמער דען אינגאהטען אי־ך זאל־ בע פּיר פּרעמדע רעבונג מיט אינגעי־עבונג וינ־, דא פּרעבער נאך אי־נאבען צי מאבען וינד, אנדער־ וי־ם אבער אי־ך בעי־טענדע פּאדי־ינגען נאך אי־־טפּאדען זי דאסטפּ וינ־ דאם דפּצי־ט פּי־ר אי־ערן נגיבט נגי־ נגי־מען. נראפּ פּי־אנגי זי־ט־ט, פּי־אי־דענט אינ מאם פּ פּ ל־ט. רפּצי־ענט דען הערפּאפּאי־־ טפּטפּם.

דער אי־טפּטפּם נאהם דען בעריכט מיט צי־־ טפּטמימונ צור קענטנטפּם. וי־איך דיא וטצונ טלאטם.

* * *

זעדר ערפּי־ילי־ך וי־אר דיא טלולדי־ינ־ דער לאנד אין אקי־פּי־טען פּראי־נגען. באפּינען אינד הערנגי־אינ־. ד א אי־נגאהמען אין דינען לאנדרען אבערטי־טען דיא אי־נאבען אם 30 טי־ונער גילדען, אינד עם יארד וינטטפּנטי־די־ה. דאפּם עם מיט אללען לאנדרען דער אבטפּרי־ב־ט־ינ־אנגאי־־ טען מאנפּרי־ג וא נגנג דער נגטפּנג אי־טטפּאפּ אינ הערדן פּאן ק א ל ל א י צי פּרי־דאנקען דער מיט בעואנדערער אי־טי־ם פּי־ר אי־ם אינפּאי־טי־ל־ם דיא פּרי־י־אללטנג אינד אי־ם פּרי־ונער ד טצונ.

דא־ם יי־א אי־טמפּי־אי־דער בלוטג טטי־־ טינ־טינען דער פּרי־טי־דענע נאבאנאלן אינד דאנפּפּם־אנללען טטאטטפּנדינ. דער־טטם יפּטצם בי־דפּי־ל־ם אי־נפּי־ם אי־טטר אי־ם־ען די־ם יינם בעטטאנדע קינגללי־א פּרי־אנדענינ ערפּאהרען האט. אבער דיא אי־־ענאי־־טען ערא־־ נפּטפּ האם דער הערר מיניסטער גענואנט, דאפּם דיא בעטטרעבונגען אי־ם הי־טטשלוננ דעם טטא־ טטי־קיא נערבעטט זינן, דער אי־טטפּ־ם האט צו אינער אינינערדונג. מיינען אנלאפּם. זיינן דינוג בעטטרעבונגען אי־ם פּי־־ליבם זינוג, אהנע אינ־ בעפּינטען אינינרי־פּ אי־ענער אינער מאכט אי־טפּי־ פּוהרן זינד. זיא דעם אבער אימער זיא. מיטפּע דיא נגטטאי־טע רעפּטפּאדנונג אי־ם נגוטפּטפּלוננם זינען נוכט פּאר פּינגען בעפּאדענ זיערן, זיעלבע דיא פּי־־טי־אונג בוהדר נאפּבענ־ האבען (סעי־בינן. אינער דיא פּאם מיניסטער־־ים דעם אי־טערן נגליי־טפּטען, דאמטעי־ללללן פּרא־ גען, טפּעצעליל אבער דען צאללפּעי־טא־ מ־ט דער מי־רניא, אוים דיא אי־ם זינפּם עי־טהי־לל יא־־ רען, דאפּם אללע טיי־יי־נ־ינ־טען בעטיי־טינ זיינן.

פּאללי־טאי.

די־א אוי־פּגעקלאי־טע.

(1-פּאי־טפּעטצונג.)

II.

„איך האנק דיר, פּאי־נע,“ ואנט דער הויזהער, אלם זיך דיא נגיזיכטי־נאנג טטפּטגם אפּטפּי־, „דיא האפּם מיר איינען נאפּאן דיענפּם נעגבן נאפּם, דאם פּר נאך נכפּ צו טפּאפּ וי־א.“

„דאם וונטפּ איך דיר פּאם הערצען,“ אנטוי־פּטפּ פּאי־נע, „וי־נטפּ זיינפּ פּי־ינפּ צום אבטפּרי־ם דיא דאנר אונד עפּטפּגינפּ זיך.

דאם האפּטפּ פּאי־נפּ דאם צופּטפּי־ פּרללאפּטפּן אי־ם יאנפּטפּטפּ הרי־טפּטפּטפּפּ.

„פּאפּטפּי־,“ רי־ף זיא. „אוים עם יזהר, דיא האפּם דיא נגפּט בפּי־נאי־ינג מיט טפּטפּפּ אונד טאנרע אי־ם דפּם הויפּ נפּיאנען.“

„בפּי־ונינג דיך, לי־פּבפּם קינד,“ ואנטפּ הפּר זיך־ הי־טפּי־ ואנטפּ, „איך האבע דפּם פּי־ונילי־ זיפּרי־ טפּפּפּ נאך טאנרע אנגטפּאהן אונד האבע דיא איך נכפּ אי־ם דפּם הויפּ נפּיאנען איך פּאללן פּן פּאללן נפּאהפּ פּיר אי־ן נאנפּעפּ יאהר אונד האבע דיא אן אללער האפּלוכ־ קיפּ עי־וונכפּ. מיך הויפּ נאך הי־טפּ צו פּרללאפּטפּן.“

„אללי אב דאם נכפּ דאפּטולבע וואי־? קנאללי אונד פּאללי טום דאם אי־פּע פּאפּנען צום הויפּ הינפּ! וואפּ זאללי דיא וי־ללי דאפּן דענקען? פּי־פּטפּן נכפּ דיא לי־טפּע אללע וי־ינפּי־נקי־טפּן בפּי־־טי־נפּ וי־נקי־ נינקען, דיא דאפּטפּע פּי־ונפּ פּרי־בפּי־ן? אונד דאפּ אללע נפּ, וטוי־ל די־פּע אפּטפּי־לי־נפּ פּאי־נפּ דיר אי־ן אינפּולדינפּ וי־אפּ פּי־פּטפּרי־אפּפּ דאפּ!“

„אי־ן אינפּולדינפּ וי־אפּ?“

„י־א, פּאפּע, דאפּ דיא עפּ נפּי־ וי־טפּ, איך בין דפּי־ זעלבפּן אנוכפּ וי־א פּי־טילי־ן בפּי־נאי־דינפּ. איך איך דאפּ דפּם פּילבפּן־נפּן אונד פּרי־טפּי־נפּן דאפּפּפּרי־. נאפּפּ דאפּ בפּאפּאלי־ן אן דפּי־ מילך וי־נפּי־ פּי־פּטפּפּ, אונד פּי־ונפּי־ צי־טי־נפּן, אפּאפּטפּי־פּן פּאפּ דפּי־ נפּן נפּיכפּן וי־אללפּן, וי־אנדפּי־ נפּי־נפּפּ פּפּטפּי־פּן פּי־ונפּ. אונד וי־אפּ דיא דאבפּנפּן אי־בפּי־ דיא אי־ם אינאנדפּי־פּאלטפּנ פּאן פּי־טפּ אונד פּי־ם לפּי־דפּן, פּאללפּם אונפּטפּפּפּאפּטפּן אונד פּי־נפּלפּן נפּ, וטפּפּפּן. דיא וי־אפּ פּי־פּטפּפּ פּי־ונפּ.“

„וי־נפּן דיא בפּי־נאי־דינפּ פּאי־טאנפּטפּ, י־א נפּפּי אי־ן פּם אי־ם. איך נפּאי אי־ם פּי־פּטפּאפּטפּ. דיא נאנפּ וי־פּלפּ בפּוואי־נפּ פּי־ם פּי־נפּ פּפּטפּפּפּ דא וי־פּדפּן אי־ך פּי־ן פּאפּנפּן.“

דער וי־פּפּפּי־פּפּי־פּ טפּפּאי־פּפּ.

פּרי־טיי־דענע נייא־נרוי־טען.

זי־ראם דפּי־צי־ט דער אי־י־ם, טי־ט פּל־ל־נ־ן) דיא אינגאפּיזען בין צום נאי־טען נאי־ונטבער בעטי־נען פּאסם נאנטע דרי־יא מילי־א נגן. דיא אי־נאבען אם 30 טי־ונער גילדען יינג־ נער. דא אבער אינמער דען אינגאהטען אי־ך זאל־ בע פּיר פּרעמדע רעבונג מיט אינגעי־עבונג וינ־, דא פּרעבער נאך אי־נאבען צי מאבען וינד, אנדער־ וי־ם אבער אי־ך בעי־טענדע פּאדי־ינגען נאך אי־־טפּאדען זי דאסטפּ וינ־ דאם דפּצי־ט פּי־ר אי־ערן נגיבט נגי־ נגי־מען. נראפּ פּי־אנגי זי־ט־ט, פּי־אי־דענט אינ מאם פּ פּ ל־ט. רפּצי־ענט דען הערפּאפּאי־־ טפּטפּם.

דער אי־טפּטפּם נאהם דען בעריכט מיט צי־־ טפּטמימונ צור קענטנטפּם. וי־איך דיא וטצונ טלאטם.

* * *

זעדר ערפּי־ילי־ך וי־אר דיא טלולדי־ינ־ דער לאנד אין אקי־פּי־טען פּראי־נגען. באפּינען אינד הערנגי־אינ־. ד א אי־נגאהמען אין דינען לאנדרען אבערטי־טען דיא אי־נאבען אם 30 טי־ונער גילדען, אינד עם יארד וינטטפּנטי־די־ה. דאפּם עם מיט אללען לאנדרען דער אבטפּרי־ב־ט־ינ־אנגאי־־ טען מאנפּרי־ג וא נגנג דער נגטפּנג אי־טטפּאפּ אינ הערדן פּאן ק א ל ל א י צי פּרי־דאנקען דער מיט בעואנדערער אי־טי־ם פּי־ר אי־ם אינפּאי־טי־ל־ם דיא פּרי־י־אללטנג אינד אי־ם פּרי־ונער ד טצונ.

דא־ם יי־א אי־טמפּי־אי־דער בלוטג טטי־־ טינ־טינען דער פּרי־טי־דענע נאבאנאלן אינד פּאנפּפּם־אנללען טטאטטפּנדינ. דער־טטם יפּטצם בי־דפּי־ל־ם אי־נפּי־ם אי־טטר אי־ם־ען די־ם יינם בעטטאנדע קינגללי־א פּרי־אנדענינ ערפּאהרען האט. אבער דיא אי־־ענאי־־טען ערא־־ נפּטפּ האם דער הערר מיניסטער גענואנט, דאפּם דיא בעטטרעבונגען אי־ם הי־טטשלוננ דעם טטא־ טטי־קיא נערבעטט זינן, דער אי־טטפּ־ם האט צו אינער אינינערדונג. מיינען אנלאפּם. זיינן דינוג בעטטרעבונגען אי־ם פּי־־ליבם זינוג, אהנע אינ־ בעפּינטען אינינרי־פּ אי־ענער אינער מאכט אי־טפּי־ פּוהרן זינד. זיא דעם אבער אימער זיא. מיטפּע דיא נגטטאי־טע רעפּטפּאדנונג אי־ם נגוטפּטפּלוננם זינען נוכט פּאר פּינגען בעפּאדענ זיערן, זיעלבע דיא פּי־־טי־אונג בוהדר נאפּבענ־ האבען (סעי־בינן. אינער דיא פּאם מיניסטער־־ים דעם אי־טערן נגליי־טפּטען, דאמטעי־ללללן פּרא־ גען, טפּעצעליל אבער דען צאללפּעי־טא־ מ־ט דער מי־רניא, אוים דיא אי־ם זינפּם עי־טהי־לל יא־־ רען, דאפּם אללע טיי־יי־נ־ינ־טען בעטיי־טינ זיינן.

פּאללי־טאי.

די־א אוי־פּגעקלאי־טע.

(1-פּאי־טפּעטצונג.)

II.

„איך האנק דיר, פּאי־נע,“ ואנטפּ דער הויזהער, אלם זיך דיא נגיזיכטי־נאנג טטפּטגם אפּטפּי־, „דיא האפּם מיר איינען נאפּאן דיענפּם נעגבן נאפּם, דאם פּר נאך נכפּ צו טפּאפּ וי־א.“

„דאם וונטפּ איך דיר פּאם הערצען,“ אנטוי־פּטפּ פּאי־נע, „וי־נטפּ זיינפּ פּי־ינפּ צום אבטפּרי־ם דיא דאנר אונד עפּטפּגינפּ זיך.

דאם האפּטפּ פּאי־נפּ דאם צופּטפּי־ פּרללאפּטפּן אי־ם יאנפּטפּטפּ הרי־טפּטפּטפּפּ.

„פּאפּטפּי־,“ רי־ף זיא. „אוים עם יזהר, דיא האפּם דיא נגפּט בפּי־נאי־ינג מיט טפּטפּפּ אונד טאנרע אי־ם דפּם הויפּ נפּיאנען.“

„בפּי־ונינג דיך, לי־פּבפּם קינד,“ ואנטפּ הפּר זיך־ הי־טפּי־ ואנטפּ, „איך האבע דפּם פּי־ונילי־ זיפּרי־ טפּפּפּ נאך טאנרע אנגטפּאהן אונד האבע דיא איך נכפּ אי־ם דפּם הויפּ נפּיאנען איך פּאללן פּן פּאללן נפּאהפּ פּיר אי־ן נאנפּעפּ יאהר אונד האבע דיא אן אללער האפּלוכ־ קיפּ עי־וונכפּ. מיך הויפּ נאך הי־טפּ צו פּרללאפּטפּן.“

„אללי אב דאם נכפּ דאפּטולבע וואי־? קנאללי אונד פּאללי טום דאם אי־פּע פּאפּנען צום הויפּ הינפּ! וואפּ זאללי דיא וי־ללי דאפּן דענקען? פּי־פּטפּן נכפּ דיא לי־טפּע אללע נפּ, וטוי־ל די־פּע אפּטפּי־לי־נפּ פּאי־נפּ דיר אי־ן אינפּולדינפּ וי־אפּ פּי־פּטפּרי־אפּפּ דאפּ!“

„אי־ן אינפּולדינפּ וי־אפּ?“

„י־א, פּאפּע, דאפּ דיא עפּ נפּי־ וי־טפּ, איך בין דפּי־ זעלבפּן אנוכפּ וי־א פּי־טילי־ן בפּי־נאי־דינפּ. איך איך דאפּ דפּם פּילבפּן־נפּן אונד פּרי־טפּי־נפּן דאפּפּפּרי־. נאפּפּ דאפּ בפּאפּאלי־ן אן דפּי־ מילך וי־נפּי־ פּי־פּטפּפּ, אונד פּי־ונפּי־ צי־טי־נפּן, אפּאפּטפּי־פּן פּאפּ דפּי־ נפּן נפּיכפּן וי־אללפּן, וי־אנדפּי־ נפּי־נפּפּ פּפּטפּי־פּן פּי־ונפּ. אונד וי־אפּ דיא דאבפּנפּן אי־בפּי־ דיא אי־ם אינאנדפּי־פּאלטפּנ פּאן פּי־טפּ אונד פּי־ם לפּי־דפּן, פּאללפּם אונפּטפּפּפּאפּטפּן אונד פּי־נפּלפּן נפּ, וטפּפּפּן. דיא וי־אפּ פּי־פּטפּפּ פּי־ונפּ.“

„וי־נפּן דיא בפּי־נאי־דינפּ פּאי־טאנפּטפּ, י־א נפּפּי אי־ן פּם אי־ם. איך נפּאי אי־ם פּי־פּטפּאפּטפּ. דיא נאנפּ וי־פּלפּ בפּוואי־נפּ פּי־ם פּי־נפּ פּפּטפּפּפּ דא וי־פּדפּן אי־ך פּי־ן פּאפּנפּן.“

דער וי־פּפּפּי־פּפּי־פּ טפּפּאי־פּפּ.